במה דברים אמורים פרק שלישי קנים כד.

מסורת הש"ס

שתים לזו ושתים לזו שלש לזו ושלש לזו עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול למטה מחצה כשר ומחצה פסול חצים למטן וחצים למטן את שלמעלן מחצה כשר ומחצה פסול ואת שלמטן מחצה כשר ומחצה פסול: **ב** אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה לזו עשה כולם למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציה למעלן וחציה למטן המרובה כשר [א] זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקינים שלא יהיו משל אשה אחת בין למעלן בין למטן מחצה כשר ומחצה פסול וכ"מ שאין אתה יכול לחלוק את הקינים עד שיהו משל אשה אחת בין למעלן בין למטן המרובה כשר: **ג** [ב] חטאת לזו עולה לזו עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציה למעלן וחציה למטן שתיהן פסולות שאני אומר חטאת קריבה למעלן ועולה למטן: **ד** [ג] חטאת ועולה (ד) סתומה ומפורשת עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטן מחצה כשר ומחצה פסול [ד] חציה למעלן וחציה למטן אין כשר אלא סתומה והיא מתחלקת ביניהן: **ה** [ה] חטאות שנתערבו בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה

כדמפרש התם: **ד חטאת ועולה סתומה ומפורשת עשה שתיהן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול חציין למעלה וחציין למטה אין כשר אלא סתומה ומתחלקת ביניהן.** הכי גרס להו [ט] פירוש רש"י בפרק חטאת העוף (זבחים דף סז:) [י] הכי שמי נשים שלקחו שלשה קינים בעירוב זו לריכה עולה ונקן שלש אחד לחטאת ו' לעולה דהיינו שתי עולות וחטאת וזו לריכה שתי חטאות ועולה ופירשו אחת מן הקינין פרידה אחת עולה לזו ופרידה חטאת לזו ואחד מן הקינין הימנו סתומה ולא פירשו איזו פרידה חטאת ואיזו עולה והשלישית פירשו איזו חטאת ואיזו עולה אבל [שמות] בעלים לא נתפרשו הרי חטאת לזו ועולה לזו וקן סתומה וקן מפורשת וצריך להקריב שני קנין הללו סתם על שתיהן העולות למעלה וחטאות למטה ועולה לזו וחטאת לזו וצריך להקריב לשם בעלים ונתנם לכהן עשה כולן למעלה כו' חציין למעלה כו' אין כשר כולם אלא קן סתומה דהי מיניהו דעבד עולה והי מיניהו דעבד חטאת כשרה כיון שכל קן [יא] היה בפני עלמו ומתחלקת ביניהן הואיל ובעירוב לקחו האחת יצאת ידי חטאת ואחת יצאת ידי עולה ויקחו עוד קן ביניהן ויקריבו בתנאי אם עולה ראשונה לרחל וחטאת אלא תהא בקן שניה זו עולה אלא וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף כך פי' רש"י [בזבחים דגרסינן וסתומה בו"ו וכשלש קינין מייר. והרב רבינו אברהם [יב] פירש דגרסינן חטאת ועולה סתומה ומפורשת כלומר בשני קינין שאחת סתומה ואחת מפורשת ונתערבה סתומה במפורש' עשה שתיהן למעלה וכו' חציין למעלה אין כשר אלא סתומה פירוש שיעור סתומה עולה וחטאת מן הסתומה ומפורשת והשאת מיירי שפירש בתערובת ומתחלקת ביניהן פירוש שתעלה לשתיהן פי' שכמו שיש שפק פסול לזו כך יש לזו שאע"פ שנבעלת הסתומה יש אחד מהן כשר ממה נפשך ונבעלת המפורשת שמא שניהן פסולין מ"מ יתנו ביניהן וימלו קן ותאמר בעלת הסתומה אם שלי הולו כשר ושלך הולו פסול קן זה יהא הולו שלך ואם אחד משלי כשר שהולו נעשה למעלה או הולו למטה [טו] אז שלך אי אפשר אלא יהא אחד כשר יהא הקן הזה חציו שלי וחציו שלך: **ה חטאות שנתערבו בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה.** כלומר למעלה שמינו בפ"ק דאין כשר אלא מנין חטאות שבחובה ועתה רולה לומר שבאותו מנין יש חילוק שפעמים שעולה המנין למחלה כשר ומחלה פסול ופעמים שעולה אותו המנין לפחות ממחלה והשאת מפרש וחזיל מלד חובה שיש בחטאת מחלה כשר ומחלה פסול פירוש בקינו חובה שיש בהם כפלים בחטאת כגון שקרב מהן עולה אחת [יז] ושני חטאות נשחיטו בשני קינין מחלה כשר ומחלה פסול שעולה שנאחרה לא יוכל להקריב כי שמא זהו שנקבע לחטאת וחטאת המעורב לא יוכל להקריב עולה כי אולי הוא גחל העולה שנאחר ועל כן לא יקרב אלא שני חטאות וחטאת המעורב והעולה פסולין הרי לך מחלה כשר ומחלה פסול: (ג) **חטאת שנים בחובה מנין שבחובה כשר.** פירוש אחטאת שנתערבה בחובה קאי וקאמר חטאת שיש בחובה (ג) שקרבה חטאת אחת מן השני קינים ושתי עולות וחטאת אחת נשחיטו הרי ארבעה פרידין עם חטאת המעורב ואינו יכול להקריב שתי עולות כי שמא יקח החטאת המעורב וגם שתי החטאות לא יקריב כי שמא יקח אותו שנקבע לעולה על כן לא יקריב אלא חטאת אחת הרי עולה לפחות ממחלה אותו מנין שבחובה וכן כה"ג תפרש הגבא שאחריה דוכן עולה שנתערבה בחובה ונראה פירוש רבינו יאמק בר [יח] אשר

(ט) [זבחים סז: ע"ש], (י) שיך לע"ב.

פירוש הרא"ש

חציו למעלה וחציו למטה. מד' פרידין מעורכין עשו כ' למעלה וכ' למטה. ח"ל לחיות פסול בהן יותר מחלים. דלפ"ז אם היה קן של אשה אחת כולם למעלה ושל אחרת כולם למטה. נפסלו מזו שלה ומזו אחטאת. ויכולו קן ויתנו אם עולה שלך קריבה וחטאת שלי תהא זו עולה שלי וחטאת שלך. ואם לחיפוך יהיה לחיפוך. ואם כבר נפטרנו שכל קן וקן קרב חלוי למטה וחלוי למעלה. תהא עולה נדבה וחטאת בחה על הספק ואינה נאכלת. וכן ג' לזו וג' לזו אפשר שקרבו כדין וכולם פטורות. ואפשר שלאחת נפסלו כל העולות ולאחרת כל החטאות. ואפשר שהאחת הקריבה ה' עולות וחטאת אחת והאחרת ה' חטאות ועולה אחת. ותבר לזו ב' חטאות ולזו ב' עולות. ואפשר שהאחת הקריבה ד' עולות וב' חטאות והאחרת ד' חטאות וב' עולות הילכך יחלו ו' עולות וב' חטאות ויתנו. אבל יותר מב' חטאות ח"ל לחטיל שמא כבר נפסלו. אבל כל אחת לריכה להביל חטאת הטוף על הספק להכשירה בקדשים: **ב אחת לזו ושתים לזו המרובה כשר.** פי' [בשנין] קיוים המרובה כשר. כילד אחד לזו [וב' לזו] והקריב ג' פרידות למעלה וג' למטה. ד' פרידות כשרות. אף אם היה קן של אשה [ח"] כולן למעלה הרי נפסלה חטאת שלה ועולה כשרה. ופרידה הג' [ט] גם היא כשרה. וג' של חטאה שמא חטאות של בעלת שני קינין כשרות והשלישית היא עולה שנעשית למטה ופסולה הרי שתי חטאות ושתי עולות כשרות. וכן אם היה הקן שלה למטה ונפסלה ממנה עולה ומבעלת ב' קינין חטאת אחד. ומכילות קן בשותפות ויתנו והחטאת אינה נאכלת. וכן אחת ושלש ועשה ד' פרידין למעלה. אם קן של אשה כולן למעלה נפסלה החטאת. וכ' של בעלת ג' כשרה. וכן בד' של חטאה נפסלה העולה וג' חטאות כשרות. וכן אחד ועשר ואחד ותתה. וכן שתים (וכן) ושלש. עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה. אפילו ב' קינין של אשה [ח"] הן למעלה ב' העולות כשרות והפרידה ממשית כשרה. וכן למטה ג' חטאות כשרות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר שתים ומחה [וכן ועשר ומחה]. אפילו כל העשר קינין הן למעלה הרי עשר ב' מהן כשרות והשתעים של בעלת מאה כשרות. וכן למטה מאה חטאות כשרות ועשרה פסולי המוקדשין הלכה ז:

ג א מיי' פ"ח מהל' פסולי המוקדשין הלכה ז:
ד ב מיי' שם הל' ט:
ה ג מיי' שם הל' יח:
ו ד מיי' שם הלכה כ:

פירוש הרא"ש

אין כשר אלא סתומה. דלוחה שהקריב למעלה היא העולה ולוחה שהקריב למטה היא החטאת. ובתחרת אוכל לאיתם שמא הקריב החטאת למעלה והעולה למטה. כגון שכל קן וקן הוא בפ"ע ועשה מכל ג' חלוי למעלה וחלוי למטה: **והיא מתחלקת ביניהם** ו). ויביאו עוד קן אחת ביניהן ז): **ה חטאת שנתערבה בחובה.** פי' שוה בשוה נתערבו חטאת בחובה. שתי חטאות בקן חובה סתומה לו ד' חטאות בשני קינין חובה. ומשום דתני בתר הכי חובה שיש בחטאת חטאת שיש בחובה. מני הכא חטאת שנתערבה בחובה. ופי' שוה בשוה הן רב הן מעט. וקאי אחטאי דסליק מייתי שעשאן חלוי למעלה וחלוי למטה: **אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה.** [משום] דלוחה למיתר דעשאה ב' חטאות למעלה [ונפסלו] ומזוה למטה ונפסלה העולה. וכן ד' חטאות בב' חובות שמא עשה ד' חטאות ח) ומזוה למטה ונפסלו העולות:

שיטה מקובצת

(ח) במשנה חטאת ועולה וסתומה. נ"כ זהו גירסת רש"י: (ג) **מפרש** ד"ה שתים כו' והוקא עשה קן שלש למעלה: (ג) ד"ה חטאת שיש וכו' שיש בחובה בגון שקרבה וכו' ר' יאמק בר אשר שפירש ומזוה וכו':

הגהות הב"ח (ח) בחשנה חטאת ועולה וסתומה. נ"כ זהו גירסת רש"י: (ג) **מפרש** ד"ה שתים כו' והוקא עשה קן שלש למעלה: (ג) ד"ה חטאת שיש וכו' שיש בחובה בגון שקרבה וכו' ר' יאמק בר אשר שפירש ומזוה וכו':

שיטה מקובצת ט) ביניהן היינו דוקא אם עשה ג"כ בלא המלכה חצי למעלה וחצי למטה בקן האחר יתנו ביניהם אבל אם עשה כולן למעלה העולות כשרים והחטאות פסולים ולחצי אחר אין תנאי ושיתוף מועיל אלא כל אחת תביא חטאת וכן אם עשה כולן למטה החטאות כשרים והעולות פסולים ותביא כל אחת עולה לשון הראב"ד: כ) כשר הבא כיון: ג) פרידה אחת למעלה: ל) קנין עשה ארבעה תיבת יש נמחק: ס) הענין לפי שהן זוגות רצ"ל דהמרובה כשר דתנן במתניתין אינו חוזר אלא: ו) זוגות ואיידי דתנא: ז) כשר ותנא נמי בהאי: מ) נמלך ומיהו אמת הוא אף בעשר לזו ומאה לזו שהמרובה: ע) חטאות שכשנעשו נ"ה: י) אמרינן שאחד מהן נעשה תיבות שכאר"א נמחק: יא) להו רש"י תיבת פירוש נמחק: יב) הענף ופירש הכי: יג) קן וקן היה: יד) אברהם בר דוד פירש חטאת תיבת דגרסינן נמחק: טו) למטה א"כ שלך תיבת אז ל"ש: טז) אחת ונשתיירו שני חטאות ועולה אחת בשני: יז) בר אברהם תיבת אשר נמחק:

יעיר קינו ט) סיא מעל בעלת ב' קנים כפ"ב. ב) נ"ל עולות. ג) לאם לריכה עולה וקן שלש אחד חטאת ואחד עולה דהיינו שתי עולות וחטאת ורחל לריכה שתי חטאות ועולה. כפ"ל מלשון רש"י בזבחים דף פ"ז ע"ב. ד) וקן אחד קנבו זו לחטאת חו לעולה אבל כו' כפ"ל. ה) ולריך להקריב ב' הקנים הללו אחם על שתיהן הטעולות למעלה וחטאת למטה והחטאת לזו והעולה לזו לריך להקריב לשם בעלים. לשון רש"י שם. ו) הואיל ומבירוב לקחום אחמר יצאה מה ידי חטאת והא' יצאה מה ידי עולה. לשון רש"י שם. ז) ויקריבו בחאלי אם עולה לאשונה לרחל וחטאת אלאה מהא בקן שניה זו עולה אלאה וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף. לשון רש"י שם. ח) למעלה ונפסלו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com